

Državni zbor Republike Slovenije
mag. Dejan Židan, predsednik

Številka: 001-108/2018/2
Datum: 23. 10. 2018

Zadeva: Pisno poslansko vprašanje v zvezi z odpravo nesorazmerne kazni za kurjenje vlažnih drv

Zveza: Vaš dopis št. 020-07/18-538/2 z dne 15. 10. 2018

V pisnem poslanskem vprašanju poslanec državnega zbora Jože Tanko naslavlja na ministra za okolje in prostor pobudo za odpravo nesorazmernosti glede višine glob, kot jih določa Uredba o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav glede na Zakon o dimnikarskih storitvah in Uredbo o pregledih, čiščenju in meritvah na malih kurilnih napravah.

Poslanec Jože Tanko navaja določbo 5. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav, s katero se lahko v mali kurilni napravi, razen v odprtem kaminu, uporablja naravni les in lesni ostanki, v katerih delež mase vode na maso vlažnega lesa ne sme presežati 20 odstotkov, razen če se gorivo uporablja v napravah, ki so po navedbah proizvajalca primerne za gorivo z večjo vsebnostjo vode. Upravljavca kurilne naprave, ki je fizična oseba, se za prekršek iz tega naslova kaznuje z globo od 1.200 do 4.100 evrov. Nadalje navaja poslanec Jože Tanko 40. člen Uredbe o pregledih, čiščenju in meritvah na malih kurilnih napravah, ki določa globo od 60 do 100 evrov pri uporabi nedovoljenega goriva ter Zakon o dimnikarskih storitvah, po katerem se z globo od 60 do 100 evrov kaznuje posameznik, ki na podlagi odločbe pristojne inšpekcije ne odpravi ugotovljenih nepravilnosti. Nesorazmernost glob za kurjenje vlažnih drv je po mnenju poslanca Jožeta Tanko problematična predvsem za ekonomsko šibkejšo sloje prebivalstva na podeželju, kjer z drvi na ta način kompenzirajo druge, dražje, vrste goriv. Kadar pa kurilna sezona prehiti načrtovanje, obstaja verjetnost, da se les ne uspe posušiti v zadostni meri.

Največja dovoljena vlažnost lesa, kot jo določa Uredba o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav (Uradni list RS, št. 34/12, 2/15, 50/16 in 17/18), je predpisana z namenom zagotavljanja koncentracije emisije snovi v zrak, ki se sproščajo pri kurjenju lesa, znotraj mejnih vrednosti. Standard SIST EN 16510-1, Stanovanjske grelnice na trdna goriva - 1. del: Splošne zahteve in preskusne metode, določa v tabeli B.1 za polena, ki se uporabljajo pri tipskem preskusu kurilne naprave, 16 ± 4 % vlažnost. Vlažnost lesa vpliva na njegovo kurilno vrednost. Les, ki je posekan prejšnje leto ter pravilno skladiščen preko enega poletja, ima vsebnost vode od 15 do 25 % ter približno kurilnost 4 kWh/kg. Les, ki je skladiščen samo nekaj mesecev, ima vsebnost vode od 25 do 45 % ter približno kurilnost 3,4 kWh/kg, sveže posekan les iz gozda pa ima pri vsebnosti vode 45 do 55 % kurilnost samo 2 kWh/kg. V grobem velja, da se za vsakih 10 % vode zmanjša njegova

kurilna vrednost za 12 %. Sorazmerno temu je potreba po gorivu večja, kar se odraža v večjih emisijah snovi v zrak. Za namen zagotavljanja nadzora kakovosti zraka je uporaba neustrezne kurilne naprave z ustreznim gorivom enako obravnavana kot uporaba ustrezne kurilne naprave z neustreznim gorivom.

Nedovoljeno gorivo je v Uredbi o pregledih, čiščenju in meritvah na malih kurilnih napravah (Uradni list RS, št. 77/17) predmet določb tretjega in četrtega odstavka 12. člena, 13. člena in 16. člena. Tu omenjeni členi se izvajajo v sklopu izrednega pregleda naprave, ki ga naroči uporabnik dimnikarskih storitev ali odredi pristojni inšpektor. Pri tem se skladno s 16. členom odvzame vzorec pepela in oblog iz kurilne naprave ter pripadajočih dimovodnih naprav. Na tem vzorcu pooblaščen izvajalec monitoringa, ki je pristojen za izdelavo ocene odpadka, izvede kontrolno kemično analizo onesnaženosti s težkimi kovinami. Za vzorec se določi tudi faktor toksične ekvivalentnosti. S to analizo se ne ugotavlja vlažnost uporabljenih drv v kurilni napravi, temveč kurjenje odpadkov, kot so npr. plastična embalaža, star in pobarvan les ter stavbno pohištvo. Našteti odpadki običajno niso glavni energent, saj je njihova uporaba le občasna. To se ne more trditi za kurjenje vlažnega lesa, ki je v nekaterih primerih žal stalna praksa skozi celotno ogrevalno sezono. Kazen iz 40. člena Uredbe o pregledih, čiščenju in meritvah na malih kurilnih napravah se zato nanaša na nedovoljeno kurjenje odpadkov in ne na kurjenje vlažnega lesa.

V kolikor se v kurilni napravi odpadki sežigajo sistematično, se to obravnava v skladu z Uredbo o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15 in 69/15). V 61. členu je določena kazen od 6.000 do 20.000 evrov za imetnika odpadka, ki z odpadkom ravna na način, ki ogroža človekovo zdravje in škodi okolju. Odstranjevanje oz. kurjenje (lastnih in tujih) odpadkov, za katero ni pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje, se kaznuje po Zakonu o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ in 21/18 – ZNOrg). Za posameznika, ki samostojno opravlja to dejavnost brez okoljevarstvenega dovoljenja, je v 161. člena določena kazen v višini od 50.000 do 75.000 evrov.

Zakon o dimnikarskih storitvah (Uradni list RS, št. 68/16) v 1. točki prvega odstavka 29. člena določa kazen za uporabnika dimnikarskih storitev, ki na podlagi odločbe pristojne inšpekcije ne odpravi ugotovljenih pomanjkljivosti. Skupine pomanjkljivosti so primeroma določene v prilogi 1 k Uredbi o pregledih, čiščenju in meritvah na malih kurilnih napravah. Naštete pomanjkljivosti so tehnične narave oz. zahtevajo tehnične ukrepe za njihovo odpravo, kar se lahko ob izrednem pregledu tudi preveri. Primer rabe neustreznega goriva je vgradnja novega gorilnika v staro kurilno napravo, ki ni bila konstruirana za to gorivo. Z ustreznim tehničnim posegom za odpravo pomanjkljivosti, ki vključuje vgradnjo primerne grelnika, se zaznamba rabe neustreznega goriva anulira.

Raba neustreznega in nedovoljenega goriva je, razen kurjenja odpadkov, težko oz. celo nemogoče dokazljiva. V času izrednega pregleda, ki mora biti predhodno najavljen, lahko uporabnik kurilne naprave pač uporablja ustrezno gorivo. Kurjenje vlažnega lesa, katerega delež mase vode na maso vlažnega lesa presega 20 odstotkov, bo zato predmet izdajanja kazni samo v redkih primerih.

V praksi se nadzor vlažnosti naravnega lesa in lesnih ostankov izvaja v sklopu dimnikarskih storitev od marca 2013 dalje, izmerjena vlažnost pa se vključi v poročilo o obratovalnem monitoringu. Izvajalec dimnikarskih storitev uporabnike kurilnih naprav na lesno biomaso informira o škodljivosti uporabe neustreznega goriva ter o izkoristku kurilne naprave oz. kurilni vrednosti (ne)ustreznega goriva. To se lahko predstavi tudi skozi finančni strošek nabave oz. rabe (ne)ustreznega goriva. Izvajalec dimnikarskih storitev ne izreka kazni, le te lahko izreka samo pristojni inšpektor na podlagi rezultatov izrednega pregleda.

Mnenje Ministrstva za okolje in prostor je, da ni potrebe po odpravi nesorazmernosti glede višine glob, kot jih določa Uredba o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav glede na Zakon o dimnikarskih storitvah in Uredbo o pregledih, čiščenju in meritvah na malih kurilnih napravah. Vsak od naštetih predpisov ureja svoje področje ter določa kazni za različne pomanjkljivosti, ki se med seboj ne prekrivajo.

S spoštovanjem,

Jure Leben
Minister